

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-Le.431.2.3.2022.6

Poznań, 7 lipca 2022 r.

Pani
Danuta Wieczorek
Dyrektor
Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Sportowa 9c
63-000 Środa Wielkopolska

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,¹ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Lesznie, przeprowadził w dniach od 12 do 25 maja 2022 r. kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej, zlokalizowanym pod adresem: ul. Sportowa 9c, 63-000 Środa Wielkopolska, zwanym dalej *Ośrodkiem* lub określanym skrótem *OPS*.

Zakres kontroli obejmował realizację zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami w okresie od 1 stycznia 2021 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działań wcześniejszych, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaleń kontrolnych dokonano w oparciu o wyniki analizy dokumentacji oraz przedstawionych przez Panią informacji. Ustalenia opisane zostały w protokole, podpisanym przez Panią w dniu 23 czerwca 2022 r. bez zastrzeżeń (wpływ do WUW w dniu 27 czerwca 2022 r.).

W wyniku kontroli dokonano następujących ustaleń:

Podstawą funkcjonowania Ośrodka jest Statut i Regulamin organizacyjny. Całokształtem działań Ośrodka kieruje Dyrektor, a podczas nieobecności Dyrektora Ośrodka obowiązki Dyrektora pełni Kierownik sekcji ekonomiczno – administracyjnej.

Na podstawie art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej Burmistrz Miasta Środa Wielkopolska upoważnił Panią i dwóch Kierowników sekcji do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości Gminy.

W zakresie kwalifikacji kadry kontrola wykazała, że jako Dyrektor OPS posiada Pani kwalifikacje określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Osoba zatrudniona na stanowisku głównego księgowego spełnia wymogi kwalifikacyjne określone w ustawie o finansach publicznych². Trzy osoby zatrudnione na stanowiskach kierowników sekcji: metodycznej, usług opiekuńczych i ekonomiczno - administracyjnej posiadają kwalifikacje

---

1 ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.)

2 art. 54 ust. 2 pkt 5 lit. a-d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.)

określone w rozporządzeniu w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.³ Osoby zatrudnione na stanowisku pracownika socjalnego, starszego pracownika socjalnego oraz specjalisty pracy socjalnej posiadają wymagane przepisami kwalifikacje, określone w art. 116 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o pomocy społecznej oraz w rozporządzeniu w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁴. Stanowiska starszego pracownika socjalnego powierzono zgodnie z art. 121b ust. 2 pkt 1, a stanowiska specjalisty pracy socjalnej - zgodnie z art. 121b ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, za wyjątkiem 2 przypadków, gdzie stanowisko specjalisty pracy socjalnej powierzono osobom, które nie spełniają wymagań kwalifikacyjnych do zajmowania tego stanowiska.

Opiekunki zatrudnione w Ośrodku do realizacji usług opiekuńczych spełniają wymogi kwalifikacyjne określone w obowiązujących przepisach.⁵

Kwalifikacje osób realizujących specjalistyczne usługi opiekuńcze były częściowo zgodne z wymogami określonymi w § 3 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych⁶. W dniach kontroli 7 osób nie spełniało wymogów określonych w § 3 ust. 1 i ust. 3 ww. rozporządzenia, tj. nie posiadało udokumentowanych kwalifikacji formalnych w zawodzie dającym wiedzę i umiejętności mające zastosowanie przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych. W przypadku 2 osób informacje o kwalifikacjach zawodowych pochodziły z oświadczeń pracowników na kwestionariuszu osobowym. W odniesieniu do wymogu posiadania przez osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi ponad półrocznego stażu w jednostkach świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oświadczyła Pani, że pracownicy Ośrodka realizujący te usługi nabyli ww. staż w trakcie pracy z podopiecznymi OPS cierpiącymi na zaburzenia psychiczne.

W okresie objętym kontrolą, pracę socjalną w środowisku realizowało 14 pracowników zatrudnionych w ramach 14 etatów.

Gmina Środa Wielkopolska wg stanu na dzień 12 maja 2022 r. liczyła 32804 mieszkańców, co oznacza, że na jednego pracownika socjalnego przypadało 2343 mieszkańców miasta i gminy oraz – wg danych za 2021 r. – 54 rodziny objęte pracą socjalną. Powyższy stan świadczy o niespełnianiu przez Ośrodek wymogu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, iż: „*Ośrodek (...) zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących*”.

---

3 załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 ze zm.) tabela IV, H Wszystkie jednostki, stanowiska kierownicze urzędnicze, poz. 10 oraz następne – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. (Dz. U. z 2021 poz. 1960), tabela F Stanowiska w samorządowych jednostkach organizacyjnych, I. Wszystkie jednostki, Stanowiska kierownicze urzędnicze poz. 10.

4 załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 ze zm.) oraz następne – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. (Dz.U. z 2021 poz. 1960), tabela F Stanowiska w samorządowych jednostkach organizacyjnych, III. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (...), Stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 22, 23 i 31.

5 załącznik nr 3 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 ze zm.) oraz następne – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. (Dz.U. z 2021 poz. 1960), tabela F Stanowiska w samorządowych jednostkach organizacyjnych, III. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (...), Stanowiska pomocnicze i obsługi, poz. 64.

6 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 189, poz. 1598 ze zm.)

W zakresie realizacji zadań wykazano, że w dniach kontroli Ośrodek nie posiadał i tym samym nie realizował strategii rozwiązywania problemów społecznych, co było niezgodne z wymogami określonymi w art. 16 b ust. 1-2 i 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej. W trakcie kontroli wyjaśniła Pani, iż „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska na lata 2021-2030” jest w trakcie opracowywania, a w dniu 1 lipca 2022 r. już po podpisaniu protokołu kontroli, a przed wystosowaniem zaleceń pokontrolnych, przesłała Pani Uchwałę Nr LI/674/2022 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Środa Wielkopolska na lata 2022-2030*.

Zgodnie z art. 16a ust. 1-4 ustawy o pomocy społecznej, co roku sporządzana jest ocena zasobów pomocy społecznej i przedstawiana Radzie Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej do dnia 30 kwietnia.

Ocena prawidłowości przyznawania świadczeń i wydawania decyzji w dokumentacji 67 klientów OPS w zakresie 70 spraw, w tym 88 spraw zakończonych decyzjami administracyjnymi wykazała, że w okresie objętym kontrolą:

- w żadnej z kontrolowanych spraw nie stwierdzono nieprawidłowości w ustalaniu wysokości świadczeń pieniężnych, które przyznawano zgodnie z art. 37 ust. 2-3, art. 38 ust. 2-4 i art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej;

w zakresie prawidłowości prowadzonego postępowania stwierdzono:

- podjęcie decyzji o przyznaniu pomocy każdorazowo poprzedzone było przeprowadzeniem u wnioskodawcy wywiadu środowiskowego zgodnie z art. 106 ust. 4 i art. 107 ustawy o pomocy społecznej oraz na zasadach określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁷;
- w 13 przypadkach nie było potwierdzenia, iż stronie umożliwiono czynny udział w prowadzonym postępowaniu, zgodnie z art. 10 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego⁸;
- w aktach 45 klientów stwierdzono brak oświadczeń majątkowych.

W odniesieniu do rodzinnych wywiadów środowiskowych stwierdzono:

- przy stałym pobieraniu świadczeń, aktualizacje wywiadów przeprowadzano w terminach wymaganych przepisem art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, tj. mimo braku zmiany danych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, a w przypadku osób przebywających w domach pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

W odniesieniu do wydanych decyzji administracyjnych kontrola wykazała, że:

- wszystkie kontrolowane decyzje, zgodnie z art. 107 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, posiadały podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości i trybie wniesienia odwołania, ponadto – pouczenie o obowiązkach świadczeniobiorcy korzystającego z pomocy społecznej, wynikających z art. 109 ustawy o pomocy społecznej.

Jednocześnie stwierdzono:

- w 14 przypadkach w decyzjach zmienianych z urzędu w podstawach prawnych brak przywołania art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej;
- w 5 decyzjach dotyczących zasiłku stałego brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 19 ustawy o pomocy społecznej;

---

7 rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893)

8 ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.)

- w 9 przypadkach brak przywołania w podstawach prawnych art. 7 ustawy o pomocy społecznej wraz z adekwatnym doprecyzowaniem do sytuacji klienta, a w 13 przypadkach brak doprecyzowania adekwatnie do sytuacji klienta art. 7 ustawy;
- w 9 przypadkach brak przywołania przepisu rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (zwanego dalej *rozporządzeniem w sprawie kryteriów dochodowych*), a w 47 przypadkach brak doprecyzowania przywołanego przepisu rozporządzenia w sprawie kryteriów dochodowych adekwatnie do sytuacji klienta;
- w 29 przypadkach brak przywołania art. 108 § 1 Kpa, a w 3 przypadkach brak przywołania art. 104 Kpa;
- w 5 decyzjach przyznających opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej;
- w 10 decyzjach dotyczących zasiłku okresowego brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej;
- w 13 decyzjach przyznających zasiłek celowy brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej;
- w 14 decyzjach dotyczących specjalnego zasiłku celowego brak przywołania art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej;
- w 17 decyzjach brak przywołania, w zależności od sytuacji klienta, art. 8 ust. 1 pkt 1 lub art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy, a w 13 przypadkach brak doprecyzowania przywołanego art. 8 ustawy;
- w 5 decyzjach dotyczących zasiłku celowego w związku ze zdarzeniem losowym brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej;
- w 15 przypadkach brak doprecyzowania przywołanego art. 106 ustawy o pomocy społecznej o ust. 1 i 4;
- w 15 decyzjach dotyczących usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej, a w 12 przypadkach brak doprecyzowania adekwatnie do sytuacji klienta przywołanego art. 50 ust. 1-6 ustawy o pomocy społecznej;
- w 12 przypadkach, w adresie publikacyjnym ustawy Kpa, nie wskazano zmian publikatora aktu prawnego;
- w 2 decyzjach dotyczących kierowania i odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej brak przywołania art. 17 ust. 1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej. W 1 przypadku brak przywołania art. 56 pkt 3 ustawy oraz odpowiednich paragrafów rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej (np. § 8 i § 10), a także w 1 przypadku brak przywołania art. 62 ustawy o pomocy społecznej wraz z doprecyzowaniem adekwatnie do sytuacji klienta;
- w 1 decyzji dotyczącej schronienia brak przywołania w podstawie prawnej art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej;
- w uzasadnieniu decyzji nr EA.4048.2.3.2021 z dnia 8.04.2021 r. dotyczącej skierowania do mieszkania chronionego zawarto adnotację o treści: *„Szczegółowe kwestie dotyczące celu pobytu oraz rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia w mieszkaniu chronionym zostały zawarte w pisemnych uzgodnieniach z dnia 8 kwietnia 2021 r. oraz indywidualnym programie wsparcia wypracowanym z pracownikiem socjalnym Stowarzyszenia”*. W przedłożonych do kontroli aktach stwierdzono brak udokumentowanych pisemnych uzgodnień pomiędzy Ośrodkiem,

Stowarzyszeniem (...) prowadzącym Mieszkanie chronione oraz osobą kierowaną do mieszkania chronionego, dotyczących: 1) celu pobytu ww. w mieszkaniu; 2) okresu pobytu; 3) rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia; 4) odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia; 5) sposobu zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu chronionym; 6) zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania lub programu wspierania osoby kierowanej do mieszkania. Dokonanie ww. uzgodnień powinno nastąpić przed wydaniem decyzji kierującej, co wynika z wymogów określonych w art. 53 ust. 9 i 10 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej pracownicy socjalni w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej zawierają kontrakty socjalne w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Reasumując, działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości.⁹

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o:

1. Wylimitowanie stwierdzonych w trakcie kontroli błędów i braków przy redagowaniu decyzji administracyjnych, zgodnie z wymogami art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.
2. Umożliwienie stronie czynnego udziału w prowadzonym postępowaniu zgodnie z wymogiem i na zasadach określonych w art. 10 § 1-3 w związku z art. 9 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰.
3. Ustalanie sytuacji majątkowej klientów na podstawie oświadczeń o stanie majątkowym, zgodnie z art. 107 ustawy o pomocy społecznej, przy przeprowadzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób lub rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej;
4. Dokonywanie pisemnych uzgodnień dotyczących pobytu w mieszkaniu chronionym przed wydaniem decyzji o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w tej formie, zgodnie z art. 53 ust. 9 i 10 ustawy o pomocy społecznej.
5. Awansowanie pracowników socjalnych na wyższy stopień zawodowy po spełnieniu przez nich warunku posiadania odpowiedniego minimalnego poziomu wykształcenia oraz stażu pracy w zawodzie pracownika socjalnego, zgodnie z art. 121 b ustawy o pomocy społecznej.
6. Zatrudnianie do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych osób, które spełniają wszystkie wymogi określone w § 3 ust. 1-3 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
7. Podjęcie działań w kierunku zwiększenia zatrudnienia pracowników socjalnych celem spełnienia przez Ośrodek wymogu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
8. Realizowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

---

⁹ przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo uchybień, pozytywna mimo nieprawidłowości, negatywna.
¹⁰ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.)

Informuję Panią, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję od Pani w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie uprzejmie przypominam, że zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12 000 zł.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Poznaniu

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Otrzymują:

1. Pani Danuta Wieczorek
Dyrektor OPS
ul. Sportowa 9c
63-000 Środa Wielkopolska
2. Pan Piotr Mieloch
Burmistrz Miasta Środa Wielkopolska
ul. Ignacego Daszyńskiego 5
63-000 Środa Wielkopolska
3. aa

Sporządziła: Anna Grabarska-Łyskawka – inspektor wojewódzki, dnia 18.07.2022 r.